

mingomingo - *te mahi a ngā pāpāringa*
inā kata te tangata (= hohe)
whakarārā - *whakapau kaha*
tikohi - *kohi*

TE WHAKAWĀNGA I TE KURA

Kua takoto ake nei ngā kōrero whānui mō te āhua ki tā mātou kura whakapakari reo. Engari he wāhanga anō me āta kōrero i konei, arā ko ngā whakaaro i puta ake i te whakawānga. Ko te mahi whakamutunga mā ngā ākonga i te pō o te Tāite, he whakakī mai i tētahi rārangi pātai mō te āhua ki tā mātou hui, kia mōhio ai te Taura Whiri āe rānei e ngata ana ngā hiahia o te hunga whai mai i ēnei kura, pēhea kē rānei. Ehara i te mea ka huri katoatia ngā āhuatanga o te kura hei whakangata i ngā hiahia o te tokoiti, engari i ngā wāhi e kaha tonu ana te whakahē mai i tētahi āhuatanga, e kaha ana rānei te puta ake o tētahi huatau e pai ake ai te haere o te hui, ā, koirā ngā wāhi hei whakamaunga atu mā te Taura Whiri ā te wā e tauri ai ki te taka kai mā te hinengaro hei mau atu ki ngā kura o muri atu.

Anei te whakarāpopototanga o ngā whakautu i puta i te arotakenga, me ngā huatau anō o te Taura Whiri ki ō koutou whakaaro i whakatakoto mai ai.

Kia mōhio noa mai koutou e rua kē ngā take i āta whakaritea ai he urupoumanu whakawā i te kura. Tuatahi, e whakahau ana te Tari Tātari Kaute me mātua whakaatu e ngā whakahaere kāwanatanga (ko mātou hoki tēnā) te pata, te hua o ā rātou mahi. Ko te kura nei hoki tētahi kaupapa pērā. Nā reira ko ētahi o ngā pātai i tāpaetia hei whakaea i ngā pakirehua a tērā o ngā whakahaere. Ko ētahi anō, i whāiti kē te aronga, he hiahia nō mātou ake i te Taura Whiri kia mōhio me pēnei kē, me pērā kē rānei e nui ake ai te whaihua ki te hunga haramai ki ngā kura whai mai i tēnei.

Anei e whai ake nei ētahi o ngā pātai i whakaurua mā te Tari Tātari Kaute. I tonoa ngā kaiwhakahoki pātai kia tohu mai i te kaha o te whaihua ki ō rātou anō whakaaro, mai i te 1 ki te 5, ko te 1 e tohu ana ko te mutunga kē mai o te **huakore**, ko te 5 e tohu ana i te mutunga kē mai o te **whaihua**:

- Nā tēnei kura au ka āta mōhio arā atu anō ngā āhuatanga o tēnei mea, o te matatau ki te reo Māori, kāore anō kia tino mau i a au i te wā nei.
- Nā tēnei kura au i hiahia ai kia pakari kē noa ake au ki aua āhuatanga.
- Heoi anō, me kī noa ake nā tēnei kura i āhua kaha ake ai taku matatau ki ēnei wāhanga o te reo Māori.
- Nā tēnei kura i uru mai ai te hiahia ki roto i a au kia whai tonu au i ngā huarahi e pai ake ai taku matatau ki te reo Māori i a au ka hoki nei ki te kāinga.

Tērā e huaina ake e te tangata e pānui mai nei i ēnei pātai he karo kē te mahi a te Taura Whiri. Arā, i āta pēnei ai te hākirikiri, te makaro o ngā pātai kia hemo ai ngā wero mai a te Tari Tātari Kaute, ā, e kore e pereperea te taringa o te Taura Whiri ā te wā ka arotakea e rātou ā mātou mahi.

Engari koinei tonu kē ētahi o ngā tino tūmanako o te Taura Whiri mō ngā kura, kia kite te hunga kōrero Māori o ēnei rā arā anō ngā taumata tirohanga rerehua hei pikinga atu mā tātou ki runga. Ko te āta whakapakari i te reo o tēnā, o tēnā, koia anō tētahi, engari e pakari ake ai te reo o te tangata me mātua whakaae ia, “āe rā, ko ahau tonu tētahi, arā au te pohewa rā kei runga rawa atu au, nōku ka haramai ki tēnei kura, e hika mā e, nō hea mai tāku?”

Heoi anō he waimaria, he aha rānei, e 80% ngā ākonga i tohu mai i te 4, i te 5 rānei ki tēnei pūtoi pātai. Nō reira ka noho toiora tonu te taringa o te Taura Whiri mō āna herengi i whakapau ai ki tēnei kura.